

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 25 Nisan 2024
Sayı : 53

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 22.04.2024

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 25-4-2024	Esas No: 2/2123

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
25 Nisan 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
25 Nisan 2024
No: 1414918

GENEL GEREKÇE

Savunma hakkı, yargı organları nezdinde kendini savunma, avukat yardımından yararlanma, soru sorma, susma, aleyhine olan işleme katılmama, tercümandan yararlanma, delillerin toplanmasını isteme, duruşmada hazır bulunma, kanun yoluna başvurma gibi hakları ifade etmektedir. Savunma hakkı, ülkemizin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde (AİHS), Adil Yargılanma Hakkı ile birlikte düzenlenmiştir. Yine savunma hakkı Anayasamızın "hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinde: *"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz."* şeklinde düzenlenmiştir.

Ülkemizde ceza yargılamasında kabul edilen ilkelere göre; şüpheli ya da sanık kendi savunmasını yapabileceği gibi bir müdafiden de faydalanabilir. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) "ifade ve sorgunun tarzı" başlıklı 147. maddesinde kişilerin müdafî seçme hakkının bulunduğu, müdafinin ifade veya sorgusunda hazır bulunabileceğinin kendisine bildirileceği hüküm altına alınmıştır. Yine ilgili madde hükmünde müdafî seçecek durumda olmayan şüpheli, sanık veya mağdurun müdafî yardımından faydalanmak istediği takdirde kendisine baro tarafından müdafî görevlendirileceği düzenlenmiştir.

21.09.2023 tarihinde Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 14. maddesinin 1. ve 4. fıkralarında yapılan değişiklikle, Ceza Muhakemesi Kanunu Kapsamında görevlendirilen müdafî/vekil ile özel vekâletname sahibi avukat arasındaki ayrım ortadan kalkmıştır. Tarife'nin "Ceza Davalarında Ücret" başlıklı 14. maddesinin birinci fıkrasına kamu davasına katılma üzerine, mahkumiyete ya da hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş ise vekil ile temsil edilen katılan lehine sanığa yükletilecek avukatlık ücretine katılan vekilinin 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca zorunlu vekillik görevi üstlenen avukat olması halinde de mahsup işlemi yapılmak suretiyle hükmedileceğine ilişkin düzenleme eklenmiştir. Yine tarifenin 14. maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan düzenleme ile fıkra da yer alan "Beraat eden ve vekil veya müdafî ile temsil edilen sanık yararına Hazine aleyhine maktu avukatlık ücretine hükmedilir." kuralının, sanığın Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî bulunması durumunda kovuşturma için Hazineden alınan ücretin mahsubu suretiyle uygulanması mümkün kılınmıştır.

Yapılan yasal düzenlemeye rağmen, mahkemeler tarafından zorunlu müdafilik kapsamında görev icra eden avukatlar lehine beraat vekalet ücretine hükümlenmediği bilinmektedir. Mahkemelerce bu yasal düzenlemeye uyulmamasının sebebi kanunun yargılama giderleri bölümünde zorunlu müdafilere ödenecek beraat vekalet ücretlerinin yer almaması olarak gösterilmekte olduğundan bu hususta ortaya çıkan tereddüdün giderilmesi amacıyla işbu kanun teklifinin sunulması gerekliliği doğmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Madde ile Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında göreve atanan zorunlu müdafilere ve vekillere ait beraat vekalet ücretlerinin yargılama giderleri kapsamına alınması ve bu yolla uygulama farklılığının giderilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 324 üncü maddesinin birinci fıkrasına “Devlet Hazinesinden yapılan her türlü harcamalar” ibaresinden sonra gelmek üzere “bu kanunun 150 nci maddesi uyarınca zorunlu müdafilere ve vekillere devlet hazinesinden yahut Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenecek beraat vekalet ücretleri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2 – Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.